

עולה תמימה

מאמר ראשון מסדרת הקרבנות

לשלושה סוגים: (1) העולה, מנחתה ונסכה. (2) החטאת והאשם כי שניהם באים על החטא, ואין עמהם לא נסכים ולא מנחה. (3) השלמים ומנחתם.

ונתחיל על פי פירושו בקרבן העולה, שם הוא מסביר כי תכלית העולה היא לקשר ולחבר את הנשמה עם השי"ת, וצורת הקרבת העולה באה לרמוז שכמו שהבעל חיים שהוקרב במותו על מזבח ה' ויחד עם האש השורפת עולה לריח ניחוח לה', כמו שמצינו במספר מקומות שהקורבנות עם ריח ניחוח לה', כן האיש המקריב את הקורבן, יעלה לאחר מותו אל אלוקים, וידבק ויתאחד תחת כסא כבודו שנמשל לאש אוכלה, והנפש תעלה ריח ניחוח לה'. ולכן נקראת עולה לפי שרומזת על נפש האדם העולה למעלה. והסיבה שהעולה נשרפת כליל היא רמז שהנשמה תשוב אל האלוקים אשר נתנה, ומפני זה אמרו רז"ל (ויק"ר ו,ג) אין העולה באה אלא על הרהורי הלב, כי המקריב עולה מסיר מתוכו כל אמונה רעה והרהור רע.

בתהליך הקרבת העולה, היה המקריב סומך ידו על ראש העולה להראות שתעלה על המזבח במקומו, וכיון שהעולה בבחינת הנשמה שהיא מהות האדם אמר הכתוב: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה'" כלומר שמהאדם עצמו יהיה הקרבן ההוא – שיקריב האדם את עצמו ורצונו וחפצו לפני ה' ויראה עצמו כאילו הוא מונח על המזבח וימסור את כל כוחות נפשו לעבודת בוראו ושכל רצונו יהיה להידבק ב-ה', כי בזה יעשה נחת רוח לפניו. אך למרות רצונו ושאיפתו של האדם להידבק ב-ה', אינו יכול לעשות זאת אלא אם כן ילמד את התורה ויעבוד על מידותיו, כי הם הסולם לעלות איתו אל ההצלחה, לכן לקורבן

העולה נוספו סולת בלולה בשמן ויין. כי קמח הסולת שעשויה מחיטה שהיא מאכל האדם בלבד מסמל את האדם, והשמן מסמל את השכל והוא השמן זית זך כתית למאור, ולסולת נוספה הלבונה שריחה טוב רמז למידות המשובחות שריחם ושמם הטוב נודף. כלומר, הסולת רומזת לאדם שהגיע לשלימות הן בשכל והן במידות, עד שהוא שכלו ומידותיו מאוחדים ומעורבבים יחד כאותה בלילת סולת, ולצידה הוקרב גם היין לנסך בו, שמראה הוא את השלימות המגיע לכל איש ישראל מצד התורה "כי כרם ה' צבא-ות בית ישראל".

העולה באה לרמוז לנו על הדרך של האדם להידבק בבורא עולם. הדרך הזאת חייבת להתחיל מהנקודה הבסיסית של הרצון לעשות זאת, הרצון האמיתי להתקרב לה' ולעבדו בלבב שלם הוא נקודת המוצא והוא מרומז בקרבן העולה שעולה תמימה לה'. אך כדי להתקרב לה' לא מספיק רק הרצון וצריך גם את המעשה, הסולם שאיתו עולים ותקריבים לקב"ה בנוי מלימוד תורה ועבודת המידות, רק כשאדם לומד את התורה ועובד על המידות עד שמגיע לרמה שהוא, תורתו ומידותיו כולם שלמים ובלולים יחד, טהורים כמו אותו יין נקי, אז אפשר לקרוא לו אדם שלם. נעבוד ונעמול לעלות בסולם מעלה מעלה בדרכנו להתקרב לבורא, "נביא לו תועלת", ונזכור כי כל שלב הוא מעלה עצומה, וכל קרבן אפילו הקטן ביותר עולה לניחוח לפני ה'.

סיפר הרב מישקובסקי שליט"א על אשה צעירה שחלתה במחלה, ולמרות כל הטיפולים מצבה הלך והחמיר עד שהגיעה לשערי מוות. כאשר הרגישה אותה האשה כי שעתה קרובה, משכה את שמיכת בית החולים מעל לראשה, כיסתה את פניה והחלה לבכות לקב"ה: "ריבונו של עולם, אני יודעת שלא נשאר לי זמן רב, אבל מה תועיל לך עוד מצבה בהר מנוחות ועוד כמה פרקי תהילים שיאמרו עליי? יודעת אני שאתה ממית ומחיה, ואתה רופא חולים ויכול לרפא אותי. אני מבטיחה לך כי אם אצא מכאן בריאה, אני אביא לך תועלת. אמנם פטורה אני מלימוד התורה, אבל אקדיש את זמני לבשל לבני תורה, לבחורי ישיבה. כל יום אלך לבשל בישיבה ולא אקח על זה שכר כלל. רק תן לי את האפשרות ואת הכוחות לקום ממיטת חולי ולחזור לתפקד." מתוך הבכי נרדמה האשה, ואחרי כמה דקות היא מתעוררת וקוראת לביתה שהייתה איתה בבית החולים שתביא לה כוס מים, עוברות כמה דקות והיא מבקשת גם משהו לאכול. חודשים שאותה אשה לא הכניסה שום דבר לפה, וכל המזון הוכנס ישירות לוריד, והנה היא מצליחה לשתות ולאכול בכוחות עצמה. עברו כמה ימים והיא כבר שוחררה מבית החולים, לתדהמת כל הצוות שאף פעם לא ראה התאוששות כזאת. עוד לפני שחזרה לבית, ביקשה מבעלה שידאג לה

לישיבה בה תוכל לבשל, ובדרך עצרו לדבר עם אחד מראשי הישיבות שקיבלה בשמחה. כשהגיע בין הזמנים, דאגה אותה אשה למצוא מקום שתוכל להמשיך לבשל גם כשבחורי הישיבות חוזרים לביתם, וכך הגיעה לישיבת מיר לבשל לבחורים תושבי חו"ל שנשארים בישיבה גם בימי בין הזמנים.

בהקדמתו לספר ויקרא אומר האברבנאל

שאחרי שבראשון מספרי התורה סיפר הכתוב על בריאת העולם וחיידושו, על הסתעפות הדורות הראשונים ועיני אבותינו הקדושים עד רדת יעקב וזרעו למצרים, ובספר השני סיפרה התורה על המאורעות שעברו על בני ישראל מעת ירידתם למצרים, החל ברעה שעשו להם המצרים שם בגלות ושעבוד, דרך מינוי משה לשליח ה' ושליחתו לגאלם, והניסים שנעשו לעם הן במצרים והן אחרי שיצאו משם בים ובמדבר, עד למעמד מתן תורה, שם קיבלו מפי הגבורה את התורה והמצוות והגיעו כולם למעלת הנבואה, וכלה בחטא שחטאו בעגל ואיך נתכפר להם העון ההוא, ושעשו את המשכן כדי שתשרה בניהם השכינה האלוקית וההשגחה העליונה. עכשיו הוצרכה התורה לבאר בספר השלישי את עבודת המקדש, ואיפה יעבדו הכהנים את אלוקיהם ויכפרו על בני ישראל מעונותיהם, שהכהנים יתשדלו תמיד לעיין ולדעת תורת ה' חקותיו מצותיו ומשפטיו ליישר את העם וללמדם את הדרך ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשו.

וכיוון שספר ויקרא עוסק רבות בעבודת הקרבנות, ורואים אנו שיש מספר קורבנות והליך הקרבנות, דרך הטיפול בהם, דיניהם ופרטיהם שונים זה מזה, אומר האברבנאל שלא נכון לומר שיש תכלית אחת כללית לכל הקרבנות, כי מכיוון שצורות הקרבנות שונות חייבים לומר שתכליותיהם גם כן שונות, ועל כן חילק אותם